

Kompetansemål uke 24 Ungdomstrinn

Innslag verdensrom

I tillegg til kompetansemålene i naturfag under vil også kompetansemål i norsk være aktuelt (muntlige, skriftlige og sammensatte tekster – presentere pensum på ulike måter). Digital kompetanse gjennom bruk av informasjonssøk (finne informasjon om verdensrommet og måneferd) og evt bruk av [Google Earth](https://www.google.com/earth/) (her kan man “reise” både til månen og til Mars) og [worldwide telescope](http://www.worldwidetelescope.org/) – begge disse tjenestene må lastes ned på PC (*worldwide telescope kan også kjøres i webversjon, men anbef nedlasting*) – det kan derfor være aktuelt å kanskje installere dem på lærerens PC og vise via prosjektor. Et annet aktuelt kompetansemål innenfor digital kompetanse er bruk av digitale verktøy for å lage multimodale presentasjoner (powerpoint, glogster, prezi, stupeflix, wordle osv – alle disse er omhandlet på: <http://evabra.wordpress.com/ikt-ferdigheter-man-b%c3%b8r-kunne/> - se under Diverse tips nederst på siden).

Andre aktuelle nettsteder:

- <http://www.romfart.no/>
- <http://www.romsenter.no/>
- http://www.viten.no/?moon_rotate – animasjon månens gang rundt jorda
- <http://www.viten.no/?manefaser> – animasjon om månens faser
- <http://www.naturfag.no/ungdom/grubletegning/vis.html?tid=1290813> – grubletegning om sol- og måneformørkelse
- <http://www.naturfag.no/ungdom/vitenobjekt/vis.html?tid=913052> – animasjon måneformørkelse
- <http://www.seti.org/Page.aspx?pid=1366> – SETI-instituttet

Naturfag, 2. årstrinn Forskerspire

- Stille spørsmål, samtale og filosofiere rundt naturopplevelser og menneskets plass i naturen

Naturfag, 2. årstrinn Verdensrommet (stråling og radioaktivitet)

- Beskrive hvordan jorda, månen og sola beveger seg i forhold til hverandre (tips: grubletegning “Hvor er månen om dagen” nettløse: <http://www.naturfag.no/barn/grubletegning/vis.html?tid=1290811>)

Naturfag, 4. årstrinn Kropp og helse (Ernæring og helse)

- Samtale om ulike følelsesmessige opplevelser og reaksjoner og sammenhengen mellom fysisk og psykisk helse (eks. hvordan tror man det er

å være innesperret i 18 måneder. Den ene astronauten sa at han ikke trodde han kom til å bryte sammen – hva betyr det og hvorfor sier han det?)

Naturfag, 4. årstrinn Verdensrommet (stråling og radioaktivitet)

- Finne informasjon med og uten digitale verktøy og fortelle om noen av planetene i vårt solsystem
- Gjenkjenne noen stjernebilder og beskrive fenomener som kan observeres på himmelen

Naturfag, 7. årstrinn Verdensrommet (Stråling og radioaktivitet)

- Beskrive solsystemet vårt og naturvitenskapens teorier for hvordan jorda har blitt til (“En himmel full av solsystemer” - <http://www.naturfag.no/ungdom/artikkel/vis.html?tid=888960>)
- Beskrive en modell for solsystemet og hvordan denne kan forklare observerte fenomener, inkludert dag og natt, månefaser og solas bevegelse over himmelen

Naturfag, 10. årstrinn verdensrommet (Stråling og radioaktivitet)

- beskrive universet og ulike teorier for hvordan det har utviklet seg
- gi en oversikt over teknologisk utstyr som brukes i utforskning av verdensrommet
- presentere hovedtrekk i romfartens historie og samtale om forskning som kartlegger muligheter for liv på andre planeter
- beskrive planetenes bevegelser over himmelen ved bruk av simuleringer og forklare hvordan sol- og måneformørkelse og årstider oppstår

Samfunnsfag, 4. årstrinn Historie

- Presentere historiske emne ved hjelp av skrift, tegninger, bilde, film, modeller og digitale verktøy (månelandingen, romkappløpet)

Flere tips rundt tema verdensrom er hentet fra naturfag.no:

Vedlagt ligger lottokort for stjernebilder – her klipper man ut og skal finne hvilke tegninger som hører sammen med hvilken tekst

En annen aktivitet er å lage stjernehjul –

- lenke til video som viser hvordan: <http://www.youtube.com/watch?v=uh9f9XJ4Xc0>
- Lenke til naturfag.no med stjernehjul man kan klippe ut og bruksanvisning: http://www.naturfag.no/barn/forsok/vis.html?tid=1122808&within_tid=720420

Demonstrere hvordan jorda går rundt sola og månen rundt jorda gjennom at tre elever hhv er sola, jorda og månen:

http://www.naturfag.no/barn/forsok/vis.html?tid=816337&within_tid=811600

Innslag Mexico

Samfunnsfag, 4. årstrinn Geografi

- Samle opplysninger fra globus, kart og digitale kilder og bruke dem til å samtale om steder, folk og språk

Samfunnsfag, 7. årstrinn Geografi

- Lese og bruke papirpaserte og digitale kart og lokalisere geografiske hovedtrekk i sitt eget fylke, nabofylka, de samiske bosettingsområdene, Norge, Europa og andre verdensdeler
- Registrere flykningstrømmer, forklare hvorfor noen rømmer fra hjemlandet sitt, og drøfte hvordan det kan være å komme til et fremmed land som flykting

Samfunnsfag, 7. årstrinn Samfunnskunnskap

- Gjøre greie for en aktuell konflikt og drøfte framlegg til løsning

Samfunnsfag, 10. årstrinn Geografi

- Gjøre greie for størrelse, struktur og vekst i befolkninger og drøfte befolkningsutvikling og flytting i nyere tid, inkludert urbanisering
- Forklare og drøfte variasjoner i levekår i ulike deler av verden og sammenligne og vurdere de store forskjellene mellom fattige og rike

Innslag uteliv og vold

Samfunnsfag, 7. årstrinn samfunnskunnskap

- Velge et tema, forme spørsmål og kaste lys over dem ved å bruke ulike kilder
- Drøfte spørsmål omkring bruk og misbruk av tobakk og ulike rusmidler

Samfunnsfag 10. årstrinn samfunnskunnskap

- Analysere utvikling av rusmiddelbruk og røyking i Norge og reflektere over holdninger til rusmiddel
- Diskutere årsaker til og følger av kriminalitet og forklare hvordan rettsstaten fungerer ut fra hvordan et aktuelt lovbrudd er behandlet

Naturfag, 7. årstrinn Kropp og helse (ernæring og helse)

- Samle informasjon og diskutere helseskader som kan oppstå ved bruk av ulike rusmidler